

Davant la catàstrofe ecològica

Dm, 30/08/2016 per Eduard Ibáñez

[Apunts eticopolitics](#)

El proper dia 1 de setembre tindrà lloc la Jornada Mundial de pregària per la Cura de la Creació, instituïda pel Papa Francesc, sota l'impuls de la seva [gran carta encíclica Laudato si'](#). És una nova ocasió per pregar i reflexionar junts davant de la catàstrofe ecològica provocada per l'activitat humana, per tal de reforçar i renovar el nostre compromís individual, col·lectiu i eclesial en favor d'una nova relació dels humans amb la naturalesa que sigui veritablement responsable, respectuosa i en benefici de tots sense exclusions. Però també, en últim terme, per confiar el destí de la humanitat i de tota la Creació a les mans de Déu, tot implorant el seu ajut i la seva intervenció, pels camins que només Ell sap i vol.

Avui dia és difícil negar sincerament o tancar els ulls a la gravetat de la situació. Malgrat que la humanitat ha anat desenvolupant una progressiva consciència ecològica, sabem que els danys causats són enormes i no s'aturen, perjudicant d'una manera especial a les poblacions més pobres. El nostre estil de vida i la nostra civilització continua dia a dia devastant la naturalesa: escalfament global progressiu, contaminació massiva de l'aire, els rius, les aigües subterrànies i els mars, extinció d'espècies, desforestació i esterilització dels sòls... Alguns informes científics recentment publicats parlen alarmats del risc d'una propera acceleració de forma sobtada del canvi climàtic a conseqüència del desgel de l'Àrtic.

Com hem arribat fins aquí? Quines són les causes profundes d'aquesta situació? ¿serem capaços de crear una nova mentalitat que porti a una relació adequada amb la natura? Com cal fer-ho? I ¿és realment possible aquesta nova mentalitat sense una clara i general consciència i experiència de la natura com Creació i do de Déu, sigui quina sigui la concepció que se'n tingui de l'Absolut?

Encara més: ¿serà capaç la humanitat d'aturar aquest procés? ¿Tindrà temps per introduir els immensos canvis socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per revertir-lo? ¿Té encara la humanitat a les seves mans la possibilitat de salvar-se dels danys i processos per ella mateixa generats a causa de la seva irresponsabilitat? ¿O s'haurà d'enfrontar pròximament a una crisi on es pot jugar la seva mateixa subsistència, a una enorme catàstrofe natural, biològica i social sense cap precedent en la història? Cap a on anem? Aquestes són preguntes que, sincerament, no crec que hores d'ara es puguin respondre clarament. I és que ja no es pot confiar ingènuament en que la tècnica, la política o l'educació i conscienciació ciutadanes seran suficients per superar a temps les dimensions del problema. Cal segurament alguna cosa més.

Evidentment, aquests dubtes no poden ser motiu per creuar-se de braços, ans al contrari. Són justament un senyal profund, un signe dels temps que ens ha de moure a treballar esperançadament, amb més intensitat i consciència que mai, en la direcció, com assenyala el Papa Francesc, d'una conversió global i una revolució cultural, que prenguin seriosament a la naturalesa i portin a tractar-la realment com un do meravellós i fràgil, confiat misteriosament a la nostra cura, que cal que compartim de forma justa, del qual formem part indestriable, que és part de nosaltres mateixos i on es juga el nostre destí. Una conversió que posi fi a una visió utilitarista i egocèntrica de la naturalesa com un pur objecte extern a nosaltres, que voldria exprimir-lo amb la pretensió de satisfer tots els nostres desitjos,

especialment els de les poblacions més riques, mitjançant el nostre creixent [poder tecnològic](#).

La conversió reclama necessàriament que revisem, ara mateix, la nostra mentalitat, les nostres inèrcies i els nostres a priori personals poc conscients, i que introduïm canvis profunds en la nostra vida personal i familiar, avui i aquí, en favor de l'austeritat, la simplicitat i la justícia social. Un forma de viure que fugi de l'acumulació de béns i que se centri en la qualitat de les nostres relacions interpersonals, en la situació de les persones i els pobles més vulnerables i en la contemplació de la bellesa de tot el que ens ha estat donat gratuïtament.